

Kan fremme denne Sag, og som Følge deraf har jeg Grund til at sige, at det overraster mig. Den ærede Minister paastaar bestandig, at han er i fuldstændig Conseqvents med sig selv, men jeg paatager mig at bevise, at han er i fuldstændig Uoverensstemmelse med sine tidligere bestemte, klare og kraftige Udtalelser for denne Sag; er der derfor ingen Inconseqvents paa andre Steder, er her den allerførste Inconseqvents. Jeg beder imidlertid det ærede Thing om at lade Sagen gaa videre; jeg troer, at den bør behandles noget nærmere. Jeg troer, at den bør undergives Behandling i et Udvalg, og jeg anseer det endnu ikke for spildt Arbejde, om dette Udvalg confererede med den ærede Minister, for at see, om dog ikke den gamle Kjærlighed, som man jo siger rustet ikke, skulde vaagne op igjen, naar han i et Udvalg kom til at tale nærmere om Sagen.

Indenrigsministeren: Forinden Forhandlingerne gaae videre, ønsker jeg endnu at knytte et Par Bemærkninger til hvad jeg før anførte. Det vil af hvad den ærede Forslagsstiller nu har anført, være temmelig indlysende, at han er i samme Tilfælde som jeg, nemlig at han udenfor Samsø ikke kjender noget Gods af Betydning, hvorpaa en saadan Lov, som den foreliggende, vilde kunne finde Anvendelse. Jeg nævnte strax, at det vilde have været Tilfældet med Hensyn til Ryttergodset; men det er jo, som bekendt, nu gaaet over til fuldstændig Eiendom; Loven kunde ogsaa være kommen til Anvendelse paa Trøjborg Gods, men det er ligeledes nu fuldstændig Selveiendom. Men selv om der i de blandede Districter, altsaa i Ribe Amt, som jeg tillod mig at antyde, eller muligens paa en Ø under Grevskabet Langeland, skulde findes Gods, hvorpaa Loven kunde komme til Anvendelse, ja selv, om det, hvad jeg dog tvivler om, skulde være Tilfældet paa Volland, saa vilde det dog være en i den Grad forsvindende Størrelse, at der vistnok ikke kunde være Tale om at give en særegen Lov for dette Forhold. Den foreliggende Lov bliver altsaa ligesom en særlig Lov for Grevskabet Samsø, og jeg finder det ligesaa lidt begrundet i Retfærdighed at give en særlig Lov for Godset paa dette Grevskab, som om man

vilde give en særlig Lov med Hensyn til det Gods, der f. Ex. tilhører Familien Danneffold, berunder altsaa ogsaa indbefattet Nordfeldt, hvor Beboerne fornylig have opreist den værende Eier en Mindestøtte som Udtryk for deres Taknemmelighed for de liberale Billaar, paa hvilke han paa sit Gods har fremmet Fæstes Overgang til Selveiendom. Det er denne portionsvise Behandling af Sagen, som jeg ikke paa nogen Maade kan finde forsvarlig. Jeg vil ogsaa paa det Bestemteste benægte, at jeg nogensinde har sagt, at jeg vilde stemme for denne Sag, under hvilken Form, paa hvilken Maade og til hvilken Tid den end maatte komme frem. Kan der nogetsteds paavises saadanne Øtringer af mig, saa vil jeg sige, det var en Øtring, som kun kunde forståes under et givet Forhold, og at ethvert Menneske vel kunde begribe, at jeg ikke vilde være saa taabelig iforveien at forstrive mig til at stemme for enhverformelt Lov, der vedkjendte sig at ville fremme Selveiendom, hvad den end indeholdt, hvorledes den end fremkom, og paa hvad Tid den end fremkom. Naar den ærede sidste Taler har troet at kunne hilde mig i Inconseqvents ved at tale om Vallø, saa tager jeg det til Indtægt som en af de største Complimenter, der nogensinde er viist mig; thi jeg nævnte selv, at dengang man, efter først at have taget Domainerne, dernæst Sorø Akademi, de offentlige Stiftelsers og det benificerede Gods, kom til at tale om, hvorvidt Vallø og Bømmetofte laae inden- eller udenfor Grændsen af det Gods, man kunde give sig af med, stoppede man ved Vallø; hvad jeg i denne Henseende mener, har jeg endnu idag udtalt. Det var altsaa mig selv, der antydede Vallø som Grændsepunktet for det Omraade, hvorpaa Staten med større eller mindre Ret og i større eller mindre Udstrækning kunde betragte sig, foruden som Statsmagt, tillige som Eier, Medeier eller Herlighedseier til Bøndergodset. Hvad nu angaaer Forholdet mellem Bygninger og Jorden, saa er der, mig bitterligt, derom ingen særlig Bestemmelse vedkommende Samsø, men for Ryttergodset indeholdes Bestemmelsen i Forordningen af 28de Januar 1682, § 6, hvor der staaer: „Bygningen paa Kongens og Ryttergodset maae blive Bondens egen og af hans